

A stylized graphic of a globe, composed of overlapping, rounded shapes in shades of green and yellow, set against a white background. The globe is positioned on the right side of the page, partially cut off by the edge.

PROJECTE EDUCATIU

ALIVE FUNDACIÓ

Abril 2023

Presentació

La Llei d'Educació de Catalunya (LEC), de 10 de juliol de 2009, introduïa els Projectes Educatius de Centre (PEC) de manera obligatòria per a tots els centres que resten sota la seva jurisprudència i es convertia en un document clau per l'estratègia educativa de qualsevol centre educatiu. Des d'aleshores, no només els centres d'educació formal han vist la seva utilitat, sinó que entitats i associacions d'educació no formal, inclosa l'educació ambiental o per la sostenibilitat, han adquirit el PEC com a element de base per a la construcció de la seva estratègia educativa.

Alive Fundació té com a principal repte la pedagogia en educació ambiental i per la sostenibilitat. La redacció d'aquest document evidencia la voluntat de la fundació d'establir un compromís i determinar els criteris de qualitat educativa pels projectes presents i futurs.

Només el coneixement ens permetrà estimar i conservar el recurs marí sense sobreexplotar-ho.

Contingut

Presentació	2
Trets identitaris	4
Filosofia d'educació	5
De l'educació ambiental a l'educació per la sostenibilitat	5
L'educació per la sostenibilitat com a eina de transformació	9
Anàlisi del context	11
Àmbit geogràfic	11
L'educació per la sostenibilitat en el context geogràfic	12
Formulació d'objectius	13
Estructura de l'entitat	14
Professionals vinculats	15
Espais i instal·lacions	17
Tipologia d'activitats	17
Continguts	20
Recursos didàctics	20
Metodologies docents	21
Avaluació	22

Trets identitaris

El medi marí pateix un endarreriment en el coneixement bàsic de la seva composició i funcionament ecològic, i això en dificulta la seva adequada gestió

Alive Fundació neix el 2018 fruit de l'interès de diferents persones per potenciar el coneixement i la difusió del medi natural marí per millorar la seva conservació, en un moment on els esforços de la majoria d'entitats eren -i són- destinats al medi terrestre, i conscients que calia millorar la feina en l'entorn marí tan proper però alhora tan hostil i difícil de visitar pels humans.

Per això des d'Alive es proposen projectes que permetin millorar aquest coneixement entre els especialistes però també entre el públic en general.

L'entitat neix a Barcelona, però es trasllada a l'Escala, on té el centre principal de les seves activitats i projectes.

La fundació està inscrita al Registre de Fundacions de la Generalitat de Catalunya amb el número 3057 i en el Registre d'Entitats de Medi Ambient amb el número 71. A més, l'entitat està en tràmits d'incorporar-se com a membre a la UICN (Unió Internacional per a la Conservació de la Natura).

Alive Fundació ha establert conveni amb Empordà Turisme per a la difusió d'activitats de la fundació així com amb l'Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà per a la col·laboració en el desenvolupament i difusió d'activitats. A més, coorganitza el Concurs Internacional de Fotografia de la Mediterrània, MedFoto, amb el Club Nàutic L'Escala, i ha impulsat la creació d'un punt de mostreig de microplàstics del projecte de ciència ciutadana Surfing for Science.

Filosofia d'educació

Durant segles l'ésser humà ha modificat el seu entorn immediat, alternant cicles i processos naturals, una situació que s'agreuja quan, al segle XIX, s'inicia la revolució industrial i es generalitza l'ús d'energies fòssils, carbó, petroli i, més endavant, l'energia nuclear. Mentre es crea un hàbitat aïllat de la natura en grans urbs, es genera un augment de l'explotació dels recursos naturals, creix la contaminació i es dispara la generació de residus.

Aquesta nova manera de viure de l'ésser humà, allunyat de la natura però obtenint-ne els recursos i matèries primeres, ha comportat greus problemàtiques ambientals que no estan a la vista de qui les provoca: la demanda d'electricitat, la generació de residus, les emissions contaminants de les indústries i mitjans de transport o l'excés en el consum d'aigua. En realitat, però, els interessos de la humanitat passen per la persistència de la natura i destruir-la és contrari als mateixos interessos del sistema de vida humà.

L'educació ambiental (EA) sempre ha tingut un gran repte: fer evident les relacions entre les accions que tenen lloc en aquest microhàbitat humà i els efectes ambientals que provoquen per incidir en un canvi real en el present que millori el futur.

Però, més enllà dels efectes sobre la natura, és necessària una reeducació de la societat des de diferents competències que puguin ajudar a les persones a entendre les relacions i sistemes que integren el funcionament global; capacitar-los per comprendre i avaluar el futur; fer reflexionar sobre els valors, principis i conflictes d'interessos propis i d'altres, i qüestionar-los dins el marc de la sostenibilitat; crear i aplicar innovacions per fomentar la sostenibilitat a escala local; i aprendre a col·laborar i respectar als altres.

De l'educació ambiental a l'educació per la sostenibilitat

La idea d'educació ambiental sorgia amb les primeres preocupacions pel medi al segle XVIII. Aquestes es basaven en una idea romàntica a partir dels escrits del filòsof Jean Jacques-Rousseau, qui anunciava que, perquè un estudiant rebi una educació que segueixi

PROJECTE EDUCATIU

un ritme natural, que el prepari pel camí del raonament, requereix la participació de tres categories educatives: l'educació de la natura, l'educació de les coses i l'educació dels homes.

De l'educació de la natura en va sorgir el concepte d'Educació Ambiental, arran de la presa de consciència sobre la crisi ambiental dels anys setanta del segle passat. Tot i que, poc a poc, aniria evolucionant cap a una educació del medi a través d'experiències educatives a la natura, també variaria cap a la capacitació individual i la conscienciació.

En el llarg procés de transformació del concepte d'EA es poden distingir tres punts d'inflexió. Inicialment, l'educació ambiental es centra en la conservació de recursos naturals. Però l'any 1977, arran de la primera Conferència Intergovernamental sobre Educació Ambiental a Tbilisi (Geòrgia), apareix la idea d'educar per a conscienciar, i la necessitat que sigui part d'una educació permanent en l'individu.

“L'educació ambiental és un procés permanent en el qual els individus i les comunitats prenent consciència del seu medi i aprenent els coneixements, els valors, les destreses, l'experiència i, també, la determinació que els capaciten per actuar, individualment i col·lectivament, en la resolució dels problemes ambientals presents i futurs.”
Congrés Internacional d'Educació i Formació sobre Medi Ambient, Moscou, 1987.

El darrer punt d'inflexió es produeix aquell mateix any. La Comissió de les Nacions Unides pel Medi Ambient i el Desenvolupament va elaborar l'Informe Brundtland *El nostre futur comú* on definia per primera vegada el desenvolupament sostenible, on el concepte de desenvolupament implicava una transformació progressiva de l'economia i la societat.

“El desenvolupament sostenible és aquell que garanteix les necessitats de les generacions actuals, sense comprometre les possibilitats de desenvolupament de les generacions futures, per satisfer les seves pròpies necessitats» (CMMAD 1987,pàg. 24)

Tanmateix, aquest informe posava l'èmfasi en l'eix econòmic, com a element d'intervenció en la societat, i l'Educació Ambiental quedava en un segon terme.

PROJECTE EDUCATIU

Les inquietuds pels efectes sobre la natura derivats del creixement de la població i de les seves necessitats productives, però, es mantenien latents des del 1968, quan científics, investigadors i polítics d'una trentena de països es van reunir a Roma per la seva preocupació pels canvis ambientals que s'esdevenien. La reunió va ser l'inici del Club de Roma, una associació fundada amb l'objectiu d'investigar les relacions a cinquanta anys vista dels factors com la demografia o les necessitats energètiques i alimentàries, amb les problemàtiques ambientals que anaven sorgint i amb les polítiques que adoptaven els diferents països. D'aquesta recerca iniciada pel Club de Roma en sorgí l'*Informe Meadows, Els límits del creixement*, la primera publicació de referència sobre l'emergència ambiental cap a on s'estava encaminant el planeta. L'informe Meadows comptava amb simulacions informàtiques i aportava una clara conclusió:

“Si l'actual increment de la població mundial, la industrialització, la contaminació, la producció d'aliments i l'explotació dels recursos naturals es manté sense variació, arribarà als límits absoluts de creixement a la Terra durant els propers cent anys”.

El mateix any que es publicava l'informe Meadows les Nacions Unides van organitzar la I Conferència sobre el Medi Ambient Humà, a Estocolm, on plantejaven per primera vegada el concepte de **desenvolupament sostenible**, evidenciant una tendència a l'alça de la preocupació de les necessitats ambientals i de desenvolupament humà.

Ramón Folch, biòleg i ecòleg català, apuntava que el desenvolupament sostenible requereix d'un canvi principalment social, de valors, que afecta no només a l'economia, sinó també al model industrial, a la informació, a la política, a com ens relacionem amb el medi i entre les persones. En el seu llibre *Ambiente, emoción y ética* (1998), descriu les problemàtiques ambientals com el resultat de la supèrbia humana de creure's al centre de tot i que tots els elements estiguin a la seva disposició per fer-ne ús. Segons Folch (2005), «**la sostenibilitat és una qüestió cultural**, ja que les noves cultures (de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, etc.) depenen, en darrer terme, de la cultura» (pàg.119) i per això afirmava que:

“El veritable canvi propugnat pel sostenibilisme és cultural. És una rejarquització de l'escala de valors. Dels valors morals i ètics, també dels valors mercantils i polítics que se'n deriven” (pàg.131).

I el canvi d'aquesta escala de valors només es pot realitzar a través de l'educació de les persones.

PROJECTE EDUCATIU

L'any 1992 Meadows anunciava que s'havia sobrepassat el punt de no-retorn a l'informe *Més enllà dels Límits*, a la Cimera de la Terra, la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament, de Rio de Janeiro, s'insistia en concretar la definició del concepte de desenvolupament sostenible :

- Principi 1: Els éssers humans constitueixen el centre de les preocupacions relacionades amb el desenvolupament sostenible. Tenen dret a una vida saludable i productiva en harmonia amb la natura
- Principi 4: Per assolir el desenvolupament sostenible, la protecció de l'entorn ha de ser part del procés de desenvolupament i no pot ser considerat per separat.

D'aquesta manera es recolzava la teoria que els humans tenen dret a seguir potenciant la seva economia, però que el desenvolupament no ha de ser exclusivament sostenible en termes econòmics, sinó que implica un canvi social amb el medi ambient com a protagonista. És llavors quan, amb l'impuls de l'**Agenda 21**, s'estableix un canvi de paradigma per a l'educació ambiental, reorientant-la cap a l'acció. L'educació cap al desenvolupament sostenible s'estableix com un pilar pel qual treballar.

Han sigut nombroses les Cimeres i Conferències sobre el desenvolupament sostenible i el canvi climàtic on s'ha reconegut l'educació per la Sostenibilitat com una de les protagonistes per la transformació. Río+10 o Cimera Mundial sobre el Desenvolupament Sostenible (CMDS) (Johannesburg, 2002), Río+20 o la Conferència de les Nacions Unides sobre el Desenvolupament Sostenible (CNUDS) (Brasil, 2012), Cimera del Clima (Nova York, 2014), fins a una vintena d'edicions de la Conferència de les Parts de la Convenció de la ONU sobre Canvi Climàtic (1995-2019), de les quals destaca l'edició de la COP3 (1997) on es va signar el Protocol de Kyoto, i les Cimeres del Mil·lenni de les Nacions Unides (2000), on es pactaren els primers Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) - centrats principalment en aspectes socials del desenvolupament humà -. L'Educació per la sostenibilitat també ha estat reconeguda en altres acords mundials clau, com l'Acord de París (2015).

Però per a treballar sobre els tres pilars del desenvolupament sostenible - ambiental, social i econòmic- les Nacions Unides va posar sobre la taula la necessitat d'actualitzar els ODM, on s'haurien de treballar els aspectes socials però també ambientals, i fer front a una de les problemàtiques que més preocupava: el canvi climàtic. Els nous Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) inclouen 17 àmbit, des de l'eliminació de la

PROJECTE EDUCATIU

pobresa fins la lluita contra el canvi climàtic, l'educació, la igualtat de la dona, la defensa del medi ambient o el disseny de les ciutats.

Més enllà dels esforços del Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament per integrar els ODS en els plans i polítiques de desenvolupament dels diferents països, també s'apela a la responsabilitat d'altres entitats, corporacions i administracions per assolir-los, i un dels eixos principals és l'educació.

L'educació per la sostenibilitat com a eina de transformació

El concepte inicial d'educació ambiental inspirat en l'educació per la natura del filòsof Jacques-Rousseau s'ampliaria cap a l'educació per la Sostenibilitat quan, finalment, es van incloure les tres educacions que ell mateix havia proposat: L'educació per la natura -ambiental-, l'educació dels homes -cultural-, i l'educació de les coses -econòmica-. Ara, tres segles després, entenem l'Educació per la Sostenibilitat (ES) com una eina per implicar a la societat en una nova cultura on la sostenibilitat econòmica, social i ambiental n'és l'eix vertebral. Els principis i els ideals més destacats per la UNESCO (2006) són: equitat intergeneracional, igualtat entre sexes, tolerància, justícia i pau social, reducció de la pobresa i rehabilitació i conservació del medi ambient i els recursos naturals.

L'ES cal que treballi a escala local i intergeneracional, generant experiències i emocions que provoquin una transformació en els hàbits i actituds de les persones amb el seu entorn immediat. D'aquesta manera, es vol repercutir en una transformació global, no només de caire ambiental, sinó que reculli les visions de canvi cultural i econòmic.

***“L'educació pot contribuir, i ha de fer-ho,
a una nova visió del desenvolupament mundial sostenible”
(UNESCO, 2015)***

El canvi de paradigma de l'educació passa per transformar l'ensenyar en l'aprendre, mitjançant una pedagogia orientada a l'acció i que fomenti l'aprenentatge autònom, la participació i col·laboració, l'orientació als problemes, la interdisciplinarietat i la transdisciplinarietat i la vinculació de l'aprenentatge formal i l'informal.

PROJECTE EDUCATIU

Per això, des d'Alive Fundació es tenen compte les competències clau de l'educació per la sostenibilitat¹ que s'integren en la creació de les activitats i projectes educatius:

- Competència de pensament sistèmic: la capacitat de reconèixer i comprendre les relacions; analitzar sistemes complexos; pensar com els sistemes s'integren en els dominis i les escales diferents; i afrontar la incertesa.
- Competència preventiva: la capacitat de comprendre i avaluar múltiples futurs – possible, probable i desitjable; crear la pròpia visió del futur; aplicar el principi de cautela; avaluar les conseqüències de les accions; i abordar els riscos i els canvis.
- Competència normativa: la capacitat de comprendre i reflexionar sobre les normes i els valors subjacents a les accions pròpies; i negociar els valors, els principis i els objectius de la sostenibilitat en un context de conflictes d'interessos i equilibris, coneixements incerts i contradiccions.
- Competència estratègica: la capacitat de crear i aplicar col·lectivament accions innovadores que fomentin la sostenibilitat a escala local i més enllà.
- Competència de col·laboració: la capacitats aprendre dels altres; entendre i respectar les necessitats, perspectives i accions dels altres (empatia); comprendre els altres, identificar-s'hi i ser-hi sensibles (lideratge empàtic); abordar els conflictes en un grup; i facilitar la resolució de conflictes col·laborativa i participativa.
- Competència de pensament crític: la capacitat de qüestionar normes, pràctiques i opinions; reflexionar sobre els valors, les percepcions i les actuacions propis; i prendre una posició en el discurs de la sostenibilitat.
- Competència de consciència d'un mateix: la capacitat de reflexionar en la funció que un mateix té dins la comunitat local i la societat (global); avaluar constantment i continuar motivant les accions pròpies; i abordar els sentiments i els desitjos propis.
- Competència de resolució de conflictes integrada: la capacitat global d'aplicar diferents marcs de resolució de conflictes a problemes complexos de sostenibilitat i generar possibles solucions viables, inclusives i equitatives que promoguin el desenvolupament sostenible, tot integrant les competències assenyalades abans.

¹ *Education for Sustainable Development Goals. Learning Objectives* (2.ª ed.). (2018). UNESCO. <https://unesco.org/wp-content/uploads/2022/10/Educacio-per-als-objectius-de-desenvolupament-sostenible.pdf> (Original work published 2017)

ISBN 978-92-3-100209-0 –amb llicència CC BY SA

Anàlisi del context

Àmbit geogràfic

L' àmbit principal d'actuació és la Costa Brava, tot i que la fundació també treballa en projectes que engloben la Mediterrània, com el concurs fotogràfic MedFoto.

Amb seu a l'Escala, les localitzacions més habituals on es desenvolupen les activitats i projectes són la badia de Roses, la badia de Pals i els tres parcs naturals de l'Empordà.

Pel que fa a la badia de Roses, gran part es veu sota la figura la Xarxa Natura 2000. Limita amb tres parcs naturals: el Cap de Creus, els Aiguamolls de l'Empordà, i el Montgrí, Illes Medes i Baix Ter. Això fa d'aquest espai un hàbitat molt singular. Al fons de la badia hi trobem el prat de Gram. 800 hectàries de la fanerògama marina en densitat irregular. A més, tot i que té una part important de platges dins d'espais naturals, durant l'època estival es veuen hiperfreqüentades i resulten d'interès per a l'estudi de la pressió antròpica en aquests espais i les conseqüències que se'n deriven.

A la badia de Pals també hi trobem un prat de Cymodocea molt ben conservat, gràcies a l'escut que ofereixen les Illes Medes, i resulta interessant com a punt de comparació amb la praderia de Roses.

L'educació per la sostenibilitat en el context geogràfic

El context geogràfic on es desenvolupen les activitats de la fundació permet l'aplicació de la majoria de principis de l'educació per la sostenibilitat. És evident que el pilar fonamental on es sustenten totes les accions de la fundació serà sempre el principi de conservació del medi i els recursos naturals per la mateixa finalitat existencial de l'entitat.

Però, en la seva activitat diària i els seus projectes, la fundació també treballa tenint en compte l'equitat intergeneracional, la igualtat entre sexes i la tolerància. En aquest sentit, les activitats que promou no poden contemplar la segregació per sexe i sempre tenen en compte l'adaptació de continguts i accessibilitat als públics a qui es destinen.

Formulació d'objectius

La missió principal de l'Alive Fundació és

***Fer difusió del coneixement sobre el medi natural
per tal de millorar la gestió i conservació dels seus recursos.***

En aquesta línia, es desenvolupen projectes de recerca i de divulgació de temes relacionats amb el medi marí. L'objectiu educatiu principal de la fundació és provocar una transformació del participant cap a unes actituds i valors respectuoses amb el mar. Concretament, els objectius de les activitats educatives de la fundació han de recollir objectius, principalment, de l'ODS 14.

Aprenentatge cognitiu:

- Comprendre l'ecologia marina bàsica, els ecosistemes, les relacions predador/presa, etc.
- Entendre la connexió de moltes persones amb al mar i la vida que conté, inclosa la funció del mar com a proveïdor d'aliments, feina i oportunitats emocionants.
- Conèixer la premissa bàsica del canvi climàtic i la funció dels oceans en la moderació del clima.
- Comprendre les amenaces als sistemes oceànics, com la contaminació i la sobrepesca, i reconeix i pot explicar la fragilitat relativa de molts ecosistemes oceànics, com els esculls coral·lins i les zones hipòxiques mortes. 5
- Conèixer les oportunitats de l'ús sostenible dels recursos marins vius.

Aprenentatge socioemocional:

- Ser capaç d'argumentar a favor de pràctiques de pesca sostenible.
- Ser capaç de mostrar l'impacte que la humanitat té en els oceans (pèrdua de biomassa, acidificació, contaminació, etc.) i el valor d'uns oceans nets i sans.
- Ser capaç d'influir en grups que fan una producció i un consum no-sostenibles de productes de l'oceà.

PROJECTE EDUCATIU

- Ser capaç de reflexionar sobre les seves necessitats alimentàries i qüestionar si els seus hàbits alimentaris fan un ús sostenible dels recursos alimentaris limitats del mar.
- Ser capaç de sentir empatia per les persones el mitjà de vida de les quals queda afectat pels canvis en la pesca.

Aprenentatge comportamental

- Ser capaç d'investigar sobre la dependència del mar al seu país.
- Ser capaç de debatre sobre mètodes sostenibles, com les quotes de pesca estrictes i les vedes de pesca d'espècies en perill d'extinció.
- Ser capaç d'identificar, accedir i comprar vida marina pescada d'una manera sostenible, per exemple, productes certificats amb etiqueta ecològica.
- Ser capaç de posar-se en contacte amb els seus representants per parlar de la sobrepesca com a amenaça als mitjans de vida locals.
- Ser capaç de fer una campanya a favor d'ampliar les zones de veda i les reserves marines i protegir-les amb una base científica.

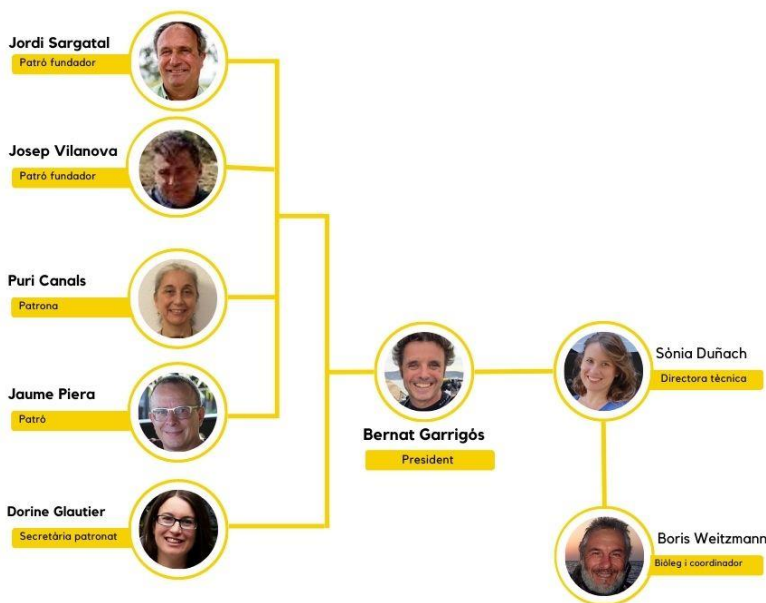
Els valors inherents a les accions de la fundació

- Consciència ambiental: Es promou el coneixement com a eina de sensibilització.
- Equitat: Tothom té les mateixes oportunitats de participació amb independència de la classe social, raça, sexe, orientació sexual, professió, formació o religió del participant.
- Responsabilitat: Coherència i respecte als nostres valors per establir bones relacions entre les persones i institucions amb les quals col·laborem.
- Reducció de l'impacte: apliquem la prevenció de residus i treballem per a reduir la nostra despesa energètica. A més, promovem l'ús de transport col·lectiu en les activitats educatives.

Estructura de l'entitat

Professionals vinculats

L'organització interna de l'entitat es compon pel Patronat i el cos executiu:

El patronat de la Fundació Alive és el fruit d'un grup de biòlegs i ambientalistes dedicats i amb origen a Catalunya.

- Jordi Sargatal fou el responsable de la llarga campanya de conservació dels Aiguamolls de l'Empordà que l'any 1983 qualla en la declaració del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà per la Generalitat de Catalunya, del qual va ser-ne director. També fou fundador de l'editorial Lynx i autor principal del Handbook dels ocells del món.
- Josep Vilanova va liderar la campanya de conservació de la platja de Castell, a Palamós, un recer salvatge enmig d'una Costa Brava devorada pel desenvolupament urbà. Actualment és el responsable tècnic ambiental de l'Ajuntament de Palamós.
- Bernat Garrigós comença la seva activitat als Aiguamolls de l'Empordà, col·laborant en diversos projectes ornitològics, passa per la publicació d'un llibre de les libèl·lules de Catalunya.
- Purificació Canals és biòloga i doctorada en bioquímica i fisiologia. Entre molts altres, des del 2009 és presidenta de la Xarxa Mediterrània d'Àrees Marines

PROJECTE EDUCATIU

Protegides (MedPAN), va ser presidenta de la Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural (DEPANA) entre 1994 i 2010 i vicepresidenta d'Unió Internacional per la Conservació de la Natura (IUCN), i entre 1998 i l'any 2002 va liderar el projecte 'Life' de la Unió Europea per preservar la Punta de la Móra a Tarragona. A més, el passat 2020 va ser guardonada amb el Premi Creu de Sant Jordi.

- Jaume Piera és investigador de l'Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC) i coordinador de l'observatori participatiu MINKA. Forma part del Consell de Direcció de l'European Citizen Science Association (ECSA). Biòleg i Enginyer en Telecomunicacions de formació, s'ha especialitzat en tecnologies de seguiment ambiental: observatoris oceanogràfics, observatoris participatius i Ecologia Urbana. Actualment coordina dos projectes internacionals (Cos4Cloud i MINKE) on integrar els observatoris participatius en les grans infraestructures europees de recerca: la European Ocean Science Cloud (EOSC) i les xarxes globals d'observació del mar (EuroGOOS). Participa també en altres projectes internacionals orientats a diferents aspectes socials com la resiliència climàtica (ARSINOE) o l'empoderament de les persones per a la presa de decisions dins els nous reptes socio-ecològics i climàtics (GUARDEN).
- La secretària, Dorine Glautier, és llicenciada en Biotecnologia i amb un master en Ciència i tecnologia de l'aigua, centra la seva trajectoria professional a la consultoria ambiental, tant en l'àmbit local com industrial.
- La direcció de l'entitat recau sobre Sònia Duñach, llicenciada en ciències ambientals, postgrau en gestió del territori: urbanisme, infraestructures i medi ambient, màster propi en qualitat i auditoria per empreses, i màster en professorat d'ESO i Batxillerat en l'especialitat de biologia i geologia. També s'ha format en l'àmbit del benestar animal amb un curs d'auxiliar tècnic veterinari i direcció de nuclis zoològics. D'altra banda, és graduada en comunicació i màster en comunicació corporativa, protocol i organització d'esdeveniments. Es va incorporar com a tècnic de medi ambient al Consell Comarcal de l'Alt Empordà (2009-2018) desenvolupant tasques de planificació i execució de serveis, educació ambiental i campanyes de sensibilització ambiental.
- Boris Weitzmann és el coordinador de projectes de recerca. Biòleg, bussejador i divulgador del mar des de fa més de trenta anys. Ha treballat pel CSIC i la Universitat de Barcelona. Actualment fa d'educador als dos Parcs Naturals marítimo-terrestres de Catalunya (a Medes, Montgrí i Baix Ter i a Cap de Creus).

PROJECTE EDUCATIU

També ha fundat i gestiona el Projecte Sèpia amb els pescadors de l'Empordà i ha estat nomenat codirector del Departament de Ciència ciutadana de la Confederació Mundial d'Activitats Subaquàtiques (CMAS).

Pel desenvolupament de les activitats es contracten especialistes de cada sector de manera temporal o es col·labora amb altres entitats. La fundació prioritza els professionals amb un vessant pedagògic que assegurï una bona pràctica educativa a les activitats. En aquesta línia, la fase de disseny es treballa amb perfils heterogenis que combinin els àmbits científics i pedagògics.

A l'hora de posar en pràctica l'activitat o projecte, l'entitat busca professionals amb una ètica i visió que respongui als principis i valors d'Alive Fundació, ja que seran els representants de l'entitat durant l'activitat, i assegura una formació integral dels educadors i educadores en els reptes i metodologia d'aprenentatge que orienten cada activitat.

Es valoren professionals amb una alta sensibilitat cap al medi marí, coneixements i capacitats, ja que així es traslladarà als participants, així com una ètica en la seva pràctica educativa i correcció en l'ús del llenguatge.

Espais i instal·lacions

En els casos de projectes de recerca, la fundació disposa d'una barca al port de l'Escala equipada amb el material necessari i amb un patró professional titulat.

Tanmateix, no disposa de cap espai propi pel desenvolupament d'activitats d'educació. Les reunions de coordinació es realitzen a la seu de la fundació, al carrer Port de la Clota s/n de l'Escala, dins les instal·lacions del Club Nàutic l'Escala, que disposa de les assegurances pertinents.

Tipologia d'activitats

La Fundació Alive té un ampli ventall d'activitats i projectes, molts d'ells orientats a la divulgació i educació:

1. Sealife Collection: es tracta d'un projecte participatiu on els col·laboradors poden pujar les seves fotografies submarines a una base de dades mundial. Els continguts es georeferencien i s'identifiquen al nivell que l'usuari arribi, després la comunitat del lloc web aporta comentaris, identificacions i, en definitiva, interactua amb els

continguts, donant-los valor i millorant-los. Aquesta base de dades s'ha transferit a iNaturalist.

- a. Lloc: Internacional
 - b. Públic: Foto submarnistes
 - c. Metodologia: projecte col·laboratiu
 - d. Durada: Indefinit.
 - e. Recursos necessaris: Càmera i connexió a internet.
2. Projecte Gram: Estudi del prat de Gram (*Cymodocea nodosa*) de la Badia de Roses.
3. Un Pop de Gram : Estudi del pop i la disponibilitat d'alimentació que aquest té a la prada de *Cymodocea* de Roses i a la de Pals, ja que molts pescadors havien alertat la disminució d'exemplars adults a la zona.
4. MedFoto, el concurs de fotografia internacional de la Mediterrània.
- a. Lloc: Mediterrània
 - b. Públic: professionals i aficionats a la fotografia.
 - c. Metodologia: Concurs
 - d. Durada: Un mes i mig.
 - e. Recursos necessaris: Càmera i connexió a internet.
5. Surfing for Science: Estudi de microplàstics al litoral. (col·laboració amb la Universitat de Barcelona)
- a. Lloc: Costa de l'Escala
 - b. Públic: Voluntaris del Club Nàutic L'Escala
 - c. Metodologia: Ciència ciutadana.
 - d. Durada: Un any.
 - e. Recursos necessaris: paddle o caiac + xarxa + bosses hermètiques.
6. Jornades de conservació i aprofitament del mar: Punt de trobada entre diferents sectors i actors relacionats amb el mar. A les ponències es donen a conèixer projectes de recerca, de divulgació, de ciència ciutadana i també de polítiques de gestió. A més, s'organitzen sortides al mar amb diferents fins: una jornada de marcatge científic o una immersió per conèixer la praderia de cymo.

- a. Lloc: Empordà
 - b. Públic: Agents relacionats amb el mar: pescadors, científics, educadors,...
 - c. Metodologia: Congrés
 - d. Durada: Dos dies, biennals.
 - e. Recursos necessaris: Variable segons l'edició.
7. Cursos formatius als parcs naturals regulats per la Generalitat.
- a. Lloc: parcs naturals de Cap de Creus i del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter
 - b. Públic: tots ells s'orienten a empreses i entitats que desenvolupen les seves activitats en el marc geogràfic dels parcs i que els interessa ampliar coneixements o tenir la certificació per a la Carta Europea de Turisme Sostenible.
 - c. Metodologia: ponències d'experts i sessions pràctiques
 - d. Durada: A partir de 30h. Depèn de cada formació
 - e. Recursos: Dossier de l'alumne/a.
8. Beach Waste Forencis (BWF) : Projecte de ciència ciutadana i educació per a la sostenibilitat que promou una investigació dels residus trobats a les platges de la badia de Roses. Els participants faciliten dades a administracions (Agència de Residus de Catalunya) i a plataformes d'observació ciutadana (Minka), a l'hora que envien un informe de resultats als municipis de la zona per instar a la prevenció de residus.
- a. Lloc: platges de la badia de Roses
 - b. Públic: escolars de secundària i batxillerat, associacions de natura, corporacions.
 - c. Metodologia: sessió teòrica i activitat de rol amb ciència ciutadana.
 - d. Durada: una sessió prèvia presencial o online de 90 min, activitat de 4 hores i treball posterior de 2 hores.
 - e. Recursos: Transport i material no fungible.
9. Divulgació de projectes i notícies ambientals d'interès: Ajudem entitats, centres de recerca o creem nosaltres mateixos continguts sobre aspectes ambientals a la zona. Per exemple, amb la Universitat de Girona ajudem a la divulgació del sarg de goma, creem notícies sobre l'arribada d'Alca Tordas o ajudem a divulgar l'estudi de la

PROJECTE EDUCATIU

mortalitat d'esponges a Roses que va fer un voluntari d'Observadors del mar, entre molts altres temes.

10. Tallers i xerrades sobre l'àmbit marí.

- f. Lloc: Catalunya
- g. Públic: escolars de secundària i batxillerat i ciutadania en general.
- h. Metodologia: Sempre s'inicien amb una activitat de coneixements previs. En la segona part, es realitza una reflexió i sessió teòrica o bé una activitat de dinamització, com poden ser jocs de rol o similars.
- i. Durada: Entre 45 i 90 minuts
- j. Recursos: Presentació i material específic.

Continguts

En relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, la fundació treballa principalment amb continguts relacionats amb:

- Gestió i ús dels recursos marítims
- Ecologia marina
- Els contaminants de l'oceà
- Relacions culturals amb el mar

Així, totes les activitats relacionades amb la fundació treballen sobre el millor coneixement del medi marí per a promoure'n la seva sostenibilitat.

Recursos didàctics

Per a l'execució de les activitats i projectes de la fundació, es desenvolupen materials específics per a cada una de les propostes. Fins ara, Alive Fundació treballa amb:

- Exposició itinerant MedFoto: Exposició de 43 fotografies - en format físic o digital - que transporten a qui la veu a un espai que fomenta l'actitud responsable i respectuosa amb el mar, que posa en valor la fràgil relació que hi ha entre el mar Mediterrani i les persones i que dona a conèixer els valors naturals i paisatgístics del mar.

PROJECTE EDUCATIU

- Exposició Un Pop de Gram: Quatre panells ens expliquen el projecte “Un Pop de Gram”, amb el qual s’ha estudiat la població d’aquest cefalòpode a les badies de Roses i Pals, i descriuen aspectes essencials que cal saber del pop comú o pop roquer.
- Vídeos de les immersions realitzades
- Espai Natura: Programa en el qual hi ha tres capítols on es parla de diferents temàtiques marines de la Costa Brava: el prat de gram, el pop i els cursos en els parcs naturals.

Metodologies docents

Les activitats i projectes d’educació d’Alive Fundació segueixen metodologies docents on els principis rectors del disseny de processos d’aprenentatge permetin que els participants emprenguin accions per al desenvolupament sostenible.

Per tal que els participants desenvolupin capacitats i interessos perquè esdevinguin ciutadans crítics i actius en la defensa d’un futur sostenible, calen mètodes específics en línia amb aquests principis per facilitar el procés d’aprenentatge.

Per això, els principis pel disseny d’activitats han d’estar orientats a l’acció i han de ser transformadors:

- Motivació i empoderament a través del foment de la creativitat i pensament crític.
- Participació activa on els participants són les protagonistes i experimenten el procés educatiu per a obtenir un aprenentatge significatiu.
- Contextualització de l’aprenentatge, relacionant la teoria amb la realitat palpable del participant, analitzar prèviament els participants i l’entorn de l’activitat, i prioritzant activitats en el medi per potenciar l’interès i motivació.
- Treball en equip per potenciar la col·laboració entre participants, intercanviant coneixements i opinions, i així enriquir l’experiència d’aprenentatge.
- Foment de la reflexió individual i col·lectiva sobre els comportaments, valors i actituds de les persones respecte el medi marí.
- Interdisciplinarietat de l’activitat entre els diferents àmbits d’aprenentatge, des de les matemàtiques fins a les arts.

Avaluació

L'avaluació permet valorar l'acció educativa i plantejar canvis per tal de millorar-la. En general, l'avaluació de les activitats de la fundació es realitza amb els mateixos participants, escolars i professors.

En les activitats, se segueix un tipus d'avaluació centrada en l'aprendre a aprendre, concebant-la com a part de l'aprenentatge, provocant una autoavaluació o l'avaluació entre iguals al llarg de tota l'acció educativa, des de l'inici, durant el desenvolupament i en la seva finalització.

Així, combinen tècniques quantitatives i qualitatives, segons el projecte, i s'hi fan intervenir tots els actors implicats en l'activitat. Els educadors o monitors de les activitats apliquen mètodes tradicionals d'avaluació i mètodes reflexius basats en el rendiment, com l'autoavaluació i l'avaluació entre iguals. Aquesta metodologia facilita l'obtenció de les idees dels participants i dels aprenentatges o transformació personal més interna, Per això, cal que cada activitat o projecte tingui la seva pròpia avaluació del procés d'aprenentatge.

A més, Alive Fundació fa una revisió autoavaluativa periòdica per identificar punts febles i possibles millores tant en les activitats pedagògiques com en el funcionament intern. Generalment, s'han d'avaluar tots els aspectes que influeixen en el procés: aprenentatges adquirits pels participants, grau d'acompliment dels objectius, adequació al programa, recursos emprats, professionals de l'educació, ambient d'aprenentatge, efectes sobre el medi, etcètera.

D'una banda, és important tenir en compte el nivell d'eficiència de l'activitat, dels resultats obtinguts. D'altra banda, cal analitzar els recursos destinats i com s'han distribuït. Finalment, determinar l'impacte final aconseguit tenint en compte els recursos invertits.

